Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite:
Hallintovaliokunnan kokous 22.1.2019, asiantuntijalausuntopyyntö 20.12.2018

Asia:
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 224/2018 vp)

Olen antanut lausunnon sisäministeriölle 14.6.2018 (OKV/31/20/2018) luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Siinä esittämäni kommentit on olennaisilta osiltaan otettu huomioon käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä. Kiinnitin lausunnossani huomiota mm. esityksen mukaisen tietojen käsittelyoikeuden määrittelyn väljyyteen ja sääntelyn avoimuuteen sekä hyvien tietosuojakäytäntöjen toteutumiseen ja niiden sisäiseen valvontaan. Lakiesitys on oikeuskanslerinviraston aloitteesta pyydetty tarkastettavaksi ennakolta ennen esittelylistan jakamista. Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on huomioitu ennakkotarkastusvaiheessa tekemäni havainnot ja kommentit, vaikkakin henkilötietojen käsittelyn valvonnan järjestämisen ja kehittämisen toimenpiteitä on pohdittu vain esityksen yleisperustelujen jaksossa 5.2 (Vaikutukset viranomaisten toimintaan, viimeinen kappale). Henkilön yksityisyyden suojan turvaamisen merkitys perusoikeutena voisi puoltaa viranomaisten sisäisen valvonnan nostamista esityksen perustuslaki- ja säätämisjärjestysjaksoon.

Valtioneuvoston päätöksenteon laillisuuden valvonnassa esitys täytti tarkastuksen perusteella eduskunnalle antamista koskevat oikeudelliset ja muodolliset vaatimukset, eikä esityksen antamiselle ollut estettä. Tästä huolimatta esitetyistä säännöksistä huomiotietojen käsittelyä koskevat säännökset 7 § 2 momentin 6 kohdassa ja 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa ovat vielä suhteellisen yleisellä tasolla.

Perustuslakivaliokunta ei vielä ole antanut lakiesityksestä lausuntoaan. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on antanut lausuntonsa hallituksen esityksestä poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevaksi laiksi (PeVL 51/2018). Siinä perustuslakivaliokunta on täsmentänyt vaatimuksia, jotka koskevat tietojen käyttötarkoituksen säätämistä. Lausunnon valossa nyt käsiteltävänä olevan esityksen huomiotietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä on pykälän tasolla syytä vielä arvioida. Perusteluissa tuodaan hyvin esille huomiotietojen käsittelyn ja sisällön asialliset, oikeudelliset rajoitukset. Viranomaisilla on sinänsä hyväksyttävä tarve huomiotietojen käsittelylle, joten oikeus siihen ja selkeät pelisäännöt tarvitaan.

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto
PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975
E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi

Minulla ei ole esityksestä enempää lausuttavaa.

Oikeuskansleri Tuomas Pöysti

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri Anu Räty

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Käyntiosoite Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
Postiosoite PL 20, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 0295 16001
Telefaksi 09 160 23975
e-mail etunimi.sukunimi@okv.fi
Internet www.okv.fi